

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 18 października 2011 r.

**Pan
Zbigniew Szafrąński
Prezes Zarządu
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.**

LWA-4114-08-23/2011
I/11/012

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., zwane dalej *Spółką* lub *PKP PLK S.A.* kontrolę utrzymania terenów nieruchomości gruntowych w aspekcie walorów estetycznych i krajobrazowych gmin województwa mazowieckiego w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia negatywnie działania podejmowane w zakresie utrzymania czystości oraz zieleni na terenach administrowanych przez Zakład Linii Kolejowych Warszawa (dalej *Zakład*) PKP PLK S.A. Z 27 linii kolejowych zarządzanych przez *Zakład*, w badanym okresie wykonano tylko jednokrotne porządkowanie odcinków 5 linii i koszenie odcinków 6 linii. W ramach 4 badanych umów (z 8 obowiązujących) dotyczących stałego utrzymania czystości i porządku infrastruktury kolejowej - koszeniem traw objęto zaledwie 6,9 ha z 2 140,6 ha gruntów² leżących w granicach województwa mazowieckiego. Jednocześnie, przy niedostatecznym wywiązywaniu się z obowiązku utrzymania zieleni, *Zakład* nie wykorzystywał w pełni środków finansowych przeznaczonych na koszenie traw.

W toku kontroli *PKP PLK S.A.* badaniem szczegółowym objęto *Zakład Linii Kolejowych* w Warszawie, który zarządza 27 liniami kolejowymi o łącznej długości ok.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Powierzchnia działek ewidencyjnych w pasach wyłączenia wzdłuż linii kolejowych przekazanych przez PKP S.A. umową D50-KN-1L/01 z dnia 27 września 2001 r.

690 km wraz z rozjazdami (690 szt.), przejazdami kolejowymi (347 szt.), obiektami inżynieryjnymi³ (523 szt.), budowlami stacyjnymi (543 szt.)⁴ oraz budynkami (340 szt.)⁵.

W ramach struktury organizacyjnej *Zakładu*, siedem Sekcji Eksploatacji odpowiedzialnych było, m.in. za utrzymanie porządku i czystości na terenie działania sekcji, a w szczególności na peronach, kładkach dla pieszych, przejściach pod torami oraz w torach i międzytorzach. Od marca do sierpnia 2011 r. wydatki poniesione w związku z ww. obowiązkami wyniosły 795,6 tys. zł (w tym: 625,6 tys. zł koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi i 169,9 tys. zł koszty zakupu materiałów).

Zgodnie z zapotrzebowaniem Sekcji Eksploatacji, w badanym okresie *Zakład* zlecił jednorazowe prace porządkowe⁶ na obszarze 4,5% (96 ha) administrowanych gruntów, a prace pielęgnacyjne tj. wycinka drzew i krzewów, koszenie traw i chwastów⁷ na obszarze 1,7% (37 ha). Ponadto zlecono dwukrotne tj. w okresie maj - czerwiec i lipiec – sierpień br. chemiczne odchwaszczanie torów na obszarze 572,3 ha. Łącznie na wyżej wymienione prace wydatkowano 911,1 tys. zł (w tym 106,1 tys. zł – prace porządkowe, 184,9 tys. zł – wycinka i koszenie, 620,2 tys. zł – chemiczne odchwaszczanie).

NIK zwraca uwagę, że do 31 sierpnia *Zakład* wykorzystał zaledwie 29,1% planowanych wydatków na prace zlecone w zakresie sprzątnięcia, wycinki drzew i krzewów oraz koszenia traw z zaplanowanej kwoty 1 mln zł na rok 2011.

Utrzymanie terenów zieleni wzdłuż linii kolejowych, biegnących w granicach miast i terenów zabudowanych⁸, NIK ocenia negatywnie.

Ogłędziny przeprowadzone w toku kontroli wykazały m.in., że szczególnie istotne dla wizerunku miasta stołecznego Warszawy tereny wzdłuż linii 445, 447 na odcinku 1,7 km od przystanku Aleje Jerozolimskie do przejazdu kolejowego z ulicą Mszczonowską, były bardzo zaniedbane. Na obszarze międzytorza stwierdzono wysokie trawy, chaszczki i krzewy. Na odcinkach linii nr 1 i 447 od końca peronów stacji Warszawa Zachodnia w kierunku Warszawa Ochota, stwierdzono podobne zaniedbania.

Na wykonanie prac porządkowych PKP PLK S.A. podpisała 8 umów, które przewidywały m.in. stałe utrzymanie czystości i porządku na peronach, dojściach do peronów, torach i międzytorzach, przejściach pod torami, terenach zielonych, w tym skarp. Szczegółowa analiza 4 z ww. umów wykazała, że przewidywały one pielęgnację zieleni na obszarze tylko 69 901 m² (6,9 ha), położonych bezpośrednio na torach, międzytorzach i skarpach wzdłuż peronów. Przeprowadzone w toku kontroli ogłędziny

³ Mosty, wiadukty, tunele liniowe, podziemne przejścia i kładki dla pieszych, przepusty

⁴ Perony, wiaty peronowe pozostałe budowle (ogrodzenia, studnie, zbiorniki na nieczystości)

⁵ Posterunku ruchu (nastawnie i strażnice przejazdowe) i pozostałe budynki (warsztaty, schroniska pracownicze, budynki biurowe)

⁶ Prace porządkowe przebiegały następująco: linia nr 001, 447 – do 15 maja, linia 448 – do 22 czerwca, linia 008 – do 5 września, linia 003 – do 5 września.

⁷ Prace pielęgnacyjne przebiegały następująco: linia 003 - do 30 sierpnia, linia 008 – do 31 maja, linia 006, 449 – do 5 sierpnia, linia 007 – do 2 sierpnia, linia 506 – do 5 lipca.

⁸ Warszawa, Ożarów Mazowiecki, Płochocin, Błonie, Witanów, Boża Wola, Sochaczew, Legionowo, Chotomów, Nowy Dwór Mazowiecki, Modlin, Pomiechówek i Nasielsk.

peronów i otoczenia⁹ wykazały, że na terenach przyległych do peronów były wysokie trawy, chwasty, chaszczce (krzewy i drzewa), odpady komunalne (puszki, papier, plastik, itp.) i wielkogabarytowe (meble, drewniane podkłady kolejowe, betonowe bloki).

NIK zwraca uwagę, że w związku z modernizacją linii kolejowej nr 008 Warszawa – Radom, zostały w 2009 r. wybudowane dwa perony przystanku Alej Jerozolimskie, które w wyniku braku pielęgnacji zieleni ulegały niszczeniu (w paśmie wzdłuż ogrodzenia peronu wyrastały trawy, chwasty i krzewy oraz perony porośnięte były trawami). Podobna sytuacja miała miejsce na stacji Nasielsk i na przystanku Warszawa Praga, oddanych do użytku po modernizacji w 2010 r., na których stwierdzono na wyłożonych kostką i płytami peronach chwasty i trawy.

NIK negatywnie ocenia estetykę terenów kolejowych również z uwagi na zaśmiecone i zaniedbane tereny wokół peronów, budynków stacyjnych oraz strażnic przejazdowych. W toku oględzin stwierdzono, w okolicach stacji Płochocin, worki z odpadami komunalnymi znajdujące się w wysoko zarośniętych chaszczach. Na przejeździe kolejowym w Ożarowie Mazowieckim znajdowały się rozbite i porozrzucane elementy dawnego WC, widoczne od strony jezdni i linii kolejowej. Na przejeździe kolejowym przy przystanku Chotomów, bezpośrednio przy strażnicy przejazdowej (kontener) zalegały porozrzucane w chwastach odpady komunalne. Od krawędzi peronu, w kierunku dawnej nastawni na stacji Nowy Dwór Mazowiecki, widoczny teren od strony ulicy był bardzo zaśmiecony.

Analiza skarg, interwencji i interpelacji, które w badanym okresie wpłynęły do *Zakładu* i Centrali *Spółki* (26 szt.) wykazała, że w 3 przypadkach wnioskowano o wykoszenie i uporządkowanie zieleni, a w 23 poinformowano o zaniedbaniach w zakresie bezpieczeństwa i estetyki infrastruktury kolejowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań celem uporządkowania zaniedbanych nieruchomości gruntowych oraz systematyczne prowadzenie prac porządkowych i pielęgnacyjnych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Zarządu o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.

⁹ tj. Warszawa Ochota od końca peronu w kierunku tunelu, Warszawa Zachodnia w kierunku Warszawa Ochota, Warszawa Aleje Jerozolimskie w kierunku Warszawa Zachodnia, Warszawa Gołębki w stronę Sochaczewa, stacje Nasielsk i Sochaczew.